

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2010-2011

Literatura catalana

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

1. Diu Joan Lluís Marfany que «les “Visions” no anaven dirigides a l'autoconeixement del poble català, sinó a l'elaboració i legitimació d'una teoria nacionalista». A partir d'aquesta citació, reflexioneu sobre el significat del passat historicollegendari en aquesta secció del llibre i comenteu-ne els elements que justifiquen les paraules de Marfany.
[3 punts]
2. En Quirze i la Tomasa formen una parella molt particular en el conjunt de *Maria Rosa*. Expliqueu les característiques de la seva relació matrimonial i la funció que els dos personatges tenen en l'obra.
[2 punts]

3. Comenteu el text següent, que forma part del primer fragment que explica la història de la Mundeta Claret (la néta) en la novel·la *Ramona, adéu*, de Montserrat Roig. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) la relació del personatge del text amb el fet històric que s'hi esmenta i què representa aquest fet, segons la narradora, per a la col·lectivitat;
 - b) el tema del fragment en relació amb la vivència de l'amor i del sexe que té la Mundeta Claret i com es contextualitza en el marc de la seva història;
 - c) les característiques principals del punt de vista d'aquest fragment en comparació del que fa servir la narradora per a explicar la història de la Mundeta Jover (l'àvia).

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Havia començat a sentir l'impuls roent i irreconciliable del sexe als Caputxins, tres anys abans, quan imaginà parelles que s'arregaven dins l'escenari o que s'arrauïen damunt plecs de periòdic, als racons més foscos i freds dels passadissos monacals, i feien l'amor. La febre dels seus disset anys, una febre ignorant i covarda, l'aturava a reflexionar sobre l'autenticitat dels seus pensaments. Qualsevol ombra sospitosa li semblava dos cossos que s'abraçaven, qualsevol soroll era el pan-teix de la vitalitat afortunada. La nit del nou de març de 1966 representà, per a aquells qui la saberen viure, amb lucidesa, l'instant no recuperable, suprem, en què s'ajunten els anhels més primaris i obscurs amb la voluntat de reafirmar-se col·lectivament.

Opció B

1. *Quadern d'Aram*, de Maria Àngels Anglada, narra la història de l'èxode d'un poble amb referències constants al genocidi que pateix. Expliqueu el desenvolupament dels esdeveniments i com s'articulen les diferents veus narratives.

[3 punts]

2. En el poema intítulat «El combat dels poetes», Màrius Torres mostra una «poètica» amb una al·legoria bastant expressiva. Aquest procediment és habitual en la seva manera d'escriure. Quina és aquesta al·legoria per a referir-se als poetes? Desglosseu-la i comenteu-la. Assenyaleu també dues al·legories que empri en el conjunt la seva obra poètica.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent d'*Allò que tal vegada s'esdevingué*, de Joan Oliver. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) Segons l'acotació del començament del fragment, s'ha produït fora d'escena un esdeveniment important. Digueu com s'anomena aquest recurs, expliqueu quin fet s'ha esdevingut lluny de la mirada de l'espectador i esmenteu algun altre moment rellevant de l'obra que succeeixi, anàlogament, sense ser representat a l'escenari.
 - b) Comenteu la relació que hi ha entre els personatges de Caïm i Querub, i exemplifiqueu-la a partir d'aquest fragment.
 - c) Esmenteu quins temes dels que Oliver tracta en l'obra teatral s'hi poden identificar.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Apareixen ADAM i EVA; i ABEL i NARA, enllaçats per la cintura.

ADAM: Què? Encara fem nosa?

QUERUB: De cap manera, Adam... i la companyia! (*Per ABEL i NARA.*) Sembla que esteu ben avinguts!

ABEL (*al QUERUB*): Pregunta-ho al pare... pregunta-li-ho, hi!, hi!, hi! Oi, Nara?

NARA (*desmenjada*): Els homes tot s'ho arreglen a gust d'ells...

CAÏM: Quina en porteu de cap?

EVA (*contristada*): Caïm, ha arribat allò que havia d'arribar. Potser és millor per a tots sortir-ne d'una vegada.

ADAM (*al QUERUB*): Ja veuràs. Abel i Nara volen viure com home i dona. Els havia promès temps ha aparellar-los. Per què esperar més? Avui la lluna fa el ple i és un dia indicat. Sembla que Jahvè ho veurà amb bons ulls...

CAÏM (*encarant-se amb ADAM*): Jahvè, oi? Per ventura hi té res a veure, Ell, amb les vostres atzagaiades? Diques sense embuts que et dóna la gana de prendre'm la noia!

EVA: Ja hi tornem a ser!

ADAM: Prendre't la noia? Que potser és teva?

QUERUB: Caïm, resigna't. El teu pare té potestat...

CAÏM: No em facis riure! (*Sobradament s'encara amb NARA, gairebé tocant-la.*) De qui vols ser, tu: d'Abel o meva?

NARA: Uix! M'has esquitxat tota la cara...

ABEL (*entre dents*): És barroer com un simi...

CAÏM (*a ABEL*): Què remuga, aquest doneta?

ADAM (*a ABEL*): Deixa'l dir, Abel. No contestis...

CAÏM (*a ADAM*): És el millor que li podeu aconsellar!

QUERUB (*agafant CAÏM per l'espatlla i separant-lo del grup*): Minyó, no perdis el seny per tan poca cosa. Aquesta mossa no val una bufada.

CAÏM: Oh, per a tu, no! Però jo sóc un home... Tu rai! Presenta-me'n una altra, de noia, i aviat estarem entesos... Que en saps cap, més enllà d'aquests turons?

ADAM: És gran, el desvergonyiment d'aquest noi! Després del trasbals que acaba de promoure, encara gasta aquests fums!

CAÏM (*a* ADAM): Fes el que et plagui. Acabat ja provaré de desfer-ho.

Desapareix.

ADAM: Que ens deixi tranquils, aquest esgarriacries... Àngel, m'agrada que et trobis en aquest moment entre nosaltres. En l'acte que anem a celebrar tu pots ostentar la representació del Cel. Així, la cerimònia serà més solemne. Abel!... Nara! Apropieu-vos. (*A* EVA.) I tu, aquí, al meu costat...

QUERUB: No, no, Adam. No comptis amb mi. No em vull ficar en qüestions de família. Jahvè me'n guardi!

ADAM: Àngel, aquest miquel...

ABEL: Si ho fas pel present de noces...

QUERUB: Val més que us arregleu entre vosaltres... (*A* ABEL *i a* NARA.) Per molts anys, joves... Jo vaig a consolar l'hereu. Ho necessita.

EVA: Ai, gràcies, àngel! Quina pena que em fa, pobre Caïm! Però és la vida!

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2010-2011

Literatura catalana

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

1. Analitzeu les característiques principals del tractament desmitificador del Gènesi en *Allò que tal vegada s'esdevingué*, prenent com a punt de partida la nota següent de Joan Oliver, en la qual compara el mite bíblic amb una rondalla.

[3 punts]

La Bíblia, sobretot el Gènesi, ja em semblava [en l'adolescència] una rondalla per a criatures i no podia acceptar de cap manera que hagués estat revelada per Déu. Jo deia al meu mestre [un professor d'ètica dels escolapis de Sabadell] que Jehovà era una divinitat que llançava el seu poble a les guerres més sanguinàries i que havia permès que els homes quedessin marcats per sempre per un pecat que els condemnava al dolor, a la mort i al perill de l'infern. Un dia li vaig dir: «Si l'home és un bunyol, la culpa no és pas seva».

2. Expliqueu com s'articulen les diferents veus narratives de *Quadern d'Aram*, de Maria Àngels Anglada. Feu referència a la funció del primer capítol, titulat «*Agama Stellio*», en l'articulació d'aquestes veus; als poemes que s'hi intercalen; al paper que hi tenen les notes de premsa que s'hi inclouen, així com a l'«Epíleg», a la «Nota», al «Quadre cronològic» i al «Mapa», que serveixen per a tancar l'obra.

[2 punts]

3. Comenteu el poema següent, de Màrius Torres. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) el tema;

b) la importància del moment històric en què és escrit;

c) la forma estròfica i la funció que té.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

PELEGRINS

No ens aturem als temples on altres pelegrins
arriben al llindar de la teva presència.
No volem la teva ombra; volem la teva essència,
Pare de l'infinit que tots portem a dins.

Ell s'emporti aquests cors que no fan resistència
a buscar-te, invisible com l'aire dels camins.
Perquè sabem qui som, o Terme dels destins,
et sentim sobretot en la nostra impotència.

Sabem que en aquest món no arribarem a Tu.
Però l'ardent impuls de la fe que se'ns enduu
més enllà dels altars, dels claustres i les aules,

murmura en la nuesa del nostre temple intern
un himne que és un eco del teu silenci etern
—o Tu que ets més enllà de les nostres paraules!

1939

Opció B

1. Imma Farré diu, a propòsit de l'estructura de *Visions i cants*: «És una clara seqüència temporal. Són tres estacions que s'inicien en el passat (repàs d'alguns mites i personatges històrics que alhora s'han convertit en llegendes), s'aturen en el present i, finalment, es projecten cap al futur, amb una proposta d'acció». Comenteu aquesta afirmació i exposeu l'estructura del llibre i la relació que té amb l'objectiu de fixar «una simbologia catalanista», que Farré li atribueix.

[3 punts]

2. Els tres personatges femenins anomenats Mundeta, a la novel·la *Ramona, adéu*, de Montserrat Roig, es caracteritzen per una insatisfacció viscuda profundament. Com busca superar-se la Mundeta Claret? En què es diferencia la seva actitud de les actituds de la mare i de l'àvia?

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent de *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà (acte II, escena VI). Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) Situeu i contextualitzeu el text en l'argument de l'obra, i indiqueu el paper dels personatges que hi intervenen directament i indirectament (en Marçal, en Quirze i la Tomasa; i també la Maria Rosa i en Badori).
 - b) Assenyaleu el sentit de les acotacions que hi ha en el fragment.
 - c) Analitzeu la parla d'en Marçal: com articula el discurs i quins trets característics presenta.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

MARÇAL; *després* QUIRZE i TOMASA.

MARÇAL: Reïra de...! No em vol a mi, no, aquesta dona! Han passat mesos i mesos, i, té, pitjor avui que mai! I jo no puc viure sense ella! (*Dóna dues passes resolt cap al quarto de la MARIA ROSA; s'atura, mira pertot, i retrocedeix.*) Potser sí que li vaig perdre el marit perquè ara en vingués un altre... a arreplegar la meva feina! Perquè en Badori la vol, i ella no en fuig d'en Badori com fuig de mi, no! (*Pausa.*) Mes ell s'hi acosta rialler, sense corcò aquí dintre! (*Per son pit.*) I jo, quan estic sol, i penso en la Maria Rosa, tinc de veure davant al capatàs mort i a l'Andreu mort...! (*Pausa. Passejant-se per l'escena.*) No! No! En Badori no ho serà, el marit d'ella! Primer que ser-ho...! (*Fa un moviment com si anés a treure un ganivet.*) Ca! No cal, no! Ella no m'ha volgut a les bones; ja em voldrà... d'altra manera! Jo la comprometré davant de tothom, a la Maria Rosa.

QUIRZE (*des de dintre*): Marçal!

MARÇAL: Ves que n'haig de fer, de les quinzenes!

(*Agafa la carta, i rebregant-la, se l'emporta amb ell.*)

En QUIRZE i la TOMASA vénen de la primera porta de l'esquerra.

QUIRZE: Marçal: la carta.

TOMASA: Porta la carta!

MARÇAL (*anant-se'n*): Ja està tancada i jo me'n cuido.

QUIRZE: Espera't!

TOMASA (*anant-li al darrere*): Volem saber què diu!

QUIRZE: Sembla boig!

TOMASA: Doncs a mi no se m'escapa. (*Surt corrent.*)

QUIRZE: Això no és el tracte. (*Va a sortir darrere la TOMASA.*)

